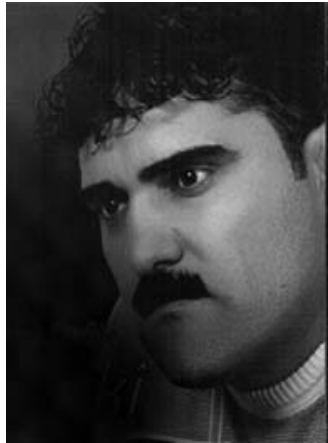

سترانا (بومن بخازن) نه یا عهلی ئەفریکی و نه یا...!!

شیمال محمەد بەرچی

shimalberchi@yahoo.com

سترانا ههست و سوز و دهربرین و په یاما فین و ژیاینی یه، خوش بهختانه فلکلور و موزیکا مهژی دفی بواری دا یا دهوله مهنده، برهنگهکی کوهه و روپه رین مه ژ مه دزینه و مفا ژئ وهرگرته، دهنگ بیژن مه ژئ شیاینه دیروک و داستانتین مه ب شیوهیی سترانی تومار بگن و ببنه جهی رهزامه دنیا هه می خه لکی کوردستانی. ل فئیری ئەوا من مه رمه پئ هه یه ئەوه، سترانا فلکلوری یا ب نافی (بو من بخازن) ئەوا ب دهنگی سترانیژ (عهلی ئەفریکی) هاتیه گوتن، ل دهستپیکتی و ب نفیسانهکا مهزن ئاماژه پئ دایه کو په یف و ئاواز (عهبدولهعزیز محسن).

براستی سهیره و نه یاوی یه، دبیت نه گونهها سترانیژئی ناقبری بیت، لی یا پیدفی یه ئەوی بخوژی ژلایی خوقه دیچونا فی چه ندئ کربا، چونکی سترانا بریکا هه بونا ژمارهکا زورا دام و دهزگه هین راگه هاندنی ب تاییه تی (رادیو وتی فی) یا دبیته میهفانئ هه می مالان، ژبه هندی بهرپرسیایه تیا وئ ئەرهککی گرانه و ناهیته فهشارتن و نایب مافی خودانی بهرهمی بهیته خارن، هه ر چه نه بیت دهستویری ژئ بهیته وهرگرتن یان ژئ ئاماژه بنافی وی بهیته کرن وهکو ریزگرتن، دزینا بهرهمین هونهری و ئەدهبی نه کیمتره ژ هه دزینهکا دی، بهلکو بهروفاژی هه ندک دهیته فهشارتن هه ندکین دی ناهیته فهشارتن، دبنه رت دا ئەف

من بخازن... یا من دقیت ل جیهانی، ئەو شرینا دهست ب بازن، ل فئیری بتنی عهلی ئەفریکی و هوزانقانی خو په یفا (ل جیهانی) گوهارتیه بو (ل کوردستانی)، ههلبهت ئەفهژی نه پیقه ره کو هوزان یا وی یه نه یا ئیککی دی. ل دوماهیکی دئ بیژم گهنده لینی فلکلور ژئ، ژبیر نهکر!! مه ریز هه نه بو سترانیژ عهلی ئەفریکی کو خودان دهنگهکی خوشه و جهماوه ری خو ژئ ههیه و داخازا سهرکهفتنی و بهرهمی بو دخازم، لی دقیت بهرپرسیایه تیا هونهری نه هیته ژبیر کرن، چونکی دوور نینه سو بهی ئیک سترانهکا تهژی بیژیت و بکته مالی خو.

دارا سترانا کوردی یا بهرهف نه مانی دچیت

ریزان بیتکاری

دهنگین ههفتیان و ههشتیان سهرو سیمایی وئ درون و ئاشکرا بوون، چ ژ ئالیی پیکهاتین فه یان پارچین موزیکی و ده می گوهداری سترانهک بهیست با، پئ دهسیا دئ کهنگی پارچا وئ یا یهکی ب دوماهی هیت و یا دویفا دهست پئ کهت. بهلی ئەفرو ئەم گوهداریا هه ندک سترانا دکهین دبی رمان و په یف و

ئاواز و ژسانا هیتترین مه جین سترانا رهسن دبی بهرن و ئەم دکارین سترانین فی سهردهمی سالوخ بدهین کو هه ئاخفتنهکا سترانیژ ب ئاوازهکا ب لهزو موزیکهکا قهقهشه پتیشکیش دکهت و سهرگیزی بو گوهداری چیدکهت. لهورا پاشهروژا سترانی دقوناغهکا زحمهت و تهنگاف دا دبوریت و ئەم چه دهنگین سترانی ل سهرئاستین بلند د سترانا کوردی دا نابینن، وهکو دهنگین (تهحسین تاها، محمەد شیخو، محمەد عارف جیزی و

ئه رهوان زاخویی... و سترانیژئی دی بین دهنگ خوش ژ سترانین وان ناهیته دیتن. مه دهنگین رهسن ژ دهست داینه و ئەم ب هیقی نه هه ندکانه ببینن شوینا وان بگرن و شوبون ریکا وان و ته رزئ وان بی سترانا رهسن بچن، لی هه یقین مه روژ بو روژ زوها دین و ئەز دبیم چاره ده ندئ دایه کو سترانیژ فهگه رته فهکانین رهسه نین کهله پورئ سترانا کوردی، پشستی گه لک ژ هونه ره مه ندین گهنج نه شیاین تشتهکی باش و ب مفا ژ بو رزگارکنا موزیکا کوردی پتیش کیش بگن و ئەف چهنده ژئ بو ئەگه ری هندی مه ندیک بکه فیه سترانی و زوقا خه لکی ژئ بهیته تیکدان.

وهلاتی چرتوی و فرتوی

هه کار فندی

www.findi.info

دبیژن ل دارستانهکی ل ده می وهرزی زفستانی بهفر ل چوکا بوو و هیژ دباری، سهرمایهکا بی نمونه بوو، ل هه ر دهرا دارستانی رهوش خراب بوو، گیانه وهر ب برس و له رزا سهرمایی کهتبوون.

مهزنه گیانه وهرین روپی و گورکان کۆمبوونهک کرن و بریار دان کو هه وهکا دهسته سهرکرنئ ئەنجام بدن و بو پیکینانا فی مه رمه می کۆم کۆمین هه فالین خوه بیخه ناف ریکین دارستانی و هه ر گیانه وهره کی هاتن و چوونئ بکهت یان بکه فیه دریکا وان دا دهسته سهر بگن.

ل ئالیهکی دارستانی شیرهک دریکا خودا دچوو، لی ژ نشکهکی فه هند خوه دیت بی دناف کۆمهکا روپی یان دا. بهری شیر ژ وان پرسیار بکهت کا ئەو چه دکن، سهر کۆمی روپییا گوتی: ها مام ژ کیفه و بوو کیفه؟ شیر ی گوتی: منی گوتبا وه هوون ل فئیری چه دکن؟ سهر کۆمی روپییا لی فهگیزا و گوتی: ئەزئ ژ ته پرسیار دکم بهر سفئ بده؟ شیر ی گوتی: وه لات وه لاتئ من، ئەز پاشا مه، نه هوون ژ من پرسیار دکن، ئەز دئ ژ وه پرسیار کم کانی هوون چه دکن؟ سهرۆک کۆمی روپییا گوتی: بو مه بریارا هاتی هه ر گیانه وهره کی ببینن دئ دهسته سهر کهین. شیر ی گوتی: چهوا؟! کی بریار دایه؟ و ژ بوو چه مه رمه، تشتی هوسا نینه، کی گوتی یه؟ ئەفه چه بریاره قه د نایبئ؟؟ سهرۆک کۆمی روپییا گوتی: گه لک دریز نه که، تو بی

دهسته سهر کری، کا وهره دا بچینه شکهفتی ل دهف مهزنی مه (چرتوی). ب هه ر ئاواپی شیر ی مه برنه دهف (چرتوی).

دوان ده ما دا (فرتو) مهزنی گورگهات، ژ وئ کۆما روپییا دپرسی، کا چه هه به چه نینه. روپییا ژئ گوتی: گرتیهک مه بی هه ی و (چرتو) بی فه کولینی دگه ل دکهت. (فرتو) چوو دهف (چرتو) ی د شکهفتی فه، لی ده می ب ژوور کهتی و دیتی شیر گرتی وان، گوتئ ئەفه چه؟ نه هوسا ژئ! شه رمه، ئەفه پاشایی مه یه، مهزنی مه یه، باشی و خزمه ته کا باش یا بو دارستانی کری، بلا چیت ئازاد که.

مهزنی روپییا (چرتو) ی گوته شیر ی: دئ هه ره فی جاری من تو ئازاد کری بو خاترا (فرتو) ی، لی هاتن و چوونئ نه که ی هه تا ئەم بریار دین. روژین خزمهت و پاشاتی و ریزگرتنا وی هاتنه هزا شیر ی و گوت: نه ئەز هاتن و چوونئ ناکم، بهلکو دئ بارکم و چه وه لاته کی دی، جهی من ل وی وه لاتئ نه ما، ئەو وه لاتئ (چرتو) من دگری و (فرتو) من بهر ددهت.

بوچی که نالین مه یین هونهری ژئ ب سیاسی کار ناکه ن؟

کارزان نه محمد

ئه ندام باز نه ی، روشه نبیری (مشهختی) گه نجانی چه ر

Karzan_chira@yahoo.com

بی گومان هه ر ملله تک ب ریکا که نالین راگه هاندنی زمان و فولکلورئ خو ب جیهانی دناسینیت، بهلی یا ئەز چه بیژم بو که نالین مه بیت کوردی؟ ئەو بخۆ زمانی کوردی بهرزه دکن و گرنگی پئ نادن و زمانیت بیانی دکنه زمانهکی سه رهکی یی بهرنامهیت خو، ل دهستپیکرن و دوماهی هاتنا هه ر بهرنامهکی نفیسین ب زمانی ئینگلیزی یه و شانازیی بخۆ دکن کو که نالهکی هه مه رنک بی هه ی. بوچی چه ملله تا که نالی هه مه رنک نینه و مه بی هه ی؟ ئەگه ر پرسیار بکهین دئ بیژن ئەفه پیشکهفتنه، ئەم زمانی خو ل پشت گوهی خو پافیزین و بهرهمی دوژمنی خو به لاف بکهین؟ هه ر وه خه که ئی تیله فریونی هه لکهین ل ژیر شاشه ی نفیسین ب زمانی عه رهبی و ئنگلیزی دهنگ و باسا به لاف دکهت و پتری سترانیت کوردی سترانیت عه رهبی و تورکی و بیانی دداننه سهر و ئەگه ر پرسیار بکهین، دئ بیژن ئەفه هونه ره نه سیاسه ته، باشه ئەو هه هونه ره ل چه ژنا نه ورۆزا بوری ب ئامانه بونا (۲۰) ملیون کورد ل باژارئ دیار به کر، ل کوردستانا تورکیا ئاههنگا نه ورۆزی هاته گیران و که نالهکی تورکی بهحس فی ئاههنگی نهکر؟؟ و هه تا نوکه تورکیا ب زوری کوردا ب تورک ددانیت ب مه رمه مانی کو تورکیا بیته دهوله ته کا ئەوروپی، چهنده ها ملیون کورد ل کوردستانا تورکیا دزین ژنوی که نالهکی کوردی ل تورکیا هاته په خشکرن، ئەو ژئ ل ژیر چافدیریا سیاسه تا تورکیا یه. که نالین مه بیت کوردستانی ژئ چه چافدیریت تورکی ل سهر نین و سترانین تورکی پتری سترانیت کوردی دئینه سهر، مه کهنگی سترانیت کوردی ل سهر شاشیت که نالین تورکی دیتینه؟؟ ئەگه ری سه رهکی بی ئاریشیت مه ئەفه یه، ئەم دوژمنین خو نانیا سین و پشت ب هونه ری وان دهستین، ژبه هندی بهرهمین هونه ره مه ندین بیانی ل ناف مه کوردا گرانترن، ژبه ره مه میت هونه ره مه ندین مه. ئەگه ر ئەم هه رزا خو بکهین، هه ر دم زمانی کوردی دناف عه رهب و تورکان دا بی هاتی قه ده عه کرن و هه ر ئەو دبنه ریگر ل بهر پیشکهفتنا ملله تن کورد و هه تا نوکه ژئ بی پیلانا ددانن بو بهرزه کرنا مافی کوردا، ژبه ر فی چه ندئ بلا که نالین مه یین هونهری ژئ ب سیاسی کار بگن.

هه ریما کوردستانا عیراقتی بهر یوه بهرایه تی گشتی تومارگایی خانوبه ری تیینه رایه تی تومارگایی خانوبه ری ی ئامیدی جار دانی داواکاری سه ر له نوئ تومارکردن و کرینه وه ی خانوبه ر به پی ی ئەو داواکاریه ی ل بهرواری ۲۰۰۹/۱۱/۱۵ که پتیشکیش بهم فه مانگه ی کردوه بوسه ر له نوی تومارکردنی تهواوی خانوبه ری ژماره (۴۵۸/۲۷) گه ره کی (التامیم فی سرسنگ) به ناوی (عبدالرحمان شکر ی مصطفی) که له ژیر دهستی یه تی بو ماوه ی یاسایی وهک خاوه نی و بو مه بهستی چه سپاندنی خاوه نداریه تی و بو ئەوه ی به پی ی یاسای تومارکردنی خانوبه ری ژماره (۴۲) ی سالی ۱۹۷۱ تومار بکریت، بریارماندا داواکاریه که بلاو بکریته وه، جا هه ر که سی په یوه ندی هه بی یا مافیکی دیاریکراوه ل سه ر هه بی، له ماوه ی (۲۰) روژ له روژی بلاوکردنه وه که به لگه قه واله یی خوی پتیشکیش بهم فه مانگه یه بکات و له کاتژمیر (۱۰) ی بهیانی روژی داوا ی کوتایی ماوه ی به لاوکردنه وه ی له شونی خانوبه ره که ئامانه بیت بو سه لماندنی مافه کانی له کاتی ئەنجامدانی ئەو نوریه که له روژی بو ئەم مه بهسته ئەنجام دهرئ.

فلاح صالح عبدالکریم
تیینه ری تومارکاری خانوبه ری ئامیدی
۲۰۰۹/۱۱/۲۳

<p>گوسک ۷/۲۱-۱۷/۲۲</p> <p>جوانترین هه فالینی ئەوه یا وه فاداری دگه لدا بیت، بهلی ژبیرنه که ی ژئ هه می هه فال نه ل ئاستی باوه ری نه.</p>	<p>کهفان ۱۲/۲۱-۱۷/۲۲</p> <p>هه ول نه ده خوه ل سه ر حسابا هه فالان نیشان به دی و خو مهزن بکه ی، دئ جارهک هیت و دئ په شیمان بی.</p>	<p>ترازی ۱۰/۲۱-۹/۲۲</p> <p>ته که ساتیه کا نازک یا هه ی و زوی داخباردی، ئەفه ژئ دئ ته دچافین هه فالان دا کیم کهت، خو به یز بیخه.</p>	<p>شیر ۸/۲۱-۷/۲۲</p> <p>دقیت ره فتراین ته دئاستی هه فالینی و باوه ری دا بن، خو مژولیکرن و خو دویر ئیخستن دئ ئاریشا بو ته په یدا کهن.</p>	<p>چیمک ۶/۲۱-۵/۲۲</p> <p>راستی باشترین نیاسینه تو که ساتیا خوه ل سه ر ئافاکه ی، هزرین باش دهسته که فیتین باش ددویف را دهین.</p>	<p>کافر ۴/۲۱-۳/۲۲</p> <p>نه هیله هه ر که سی بیت، مایی خوه دژیا نا ته دا بکهت، بلا ته هه ندک تاییه ته مندی هه بن و که س پی نه زانیت.</p>
<p>نههنگ ۳/۲۱-۲/۲۲</p> <p>که سه کی دقیت که ساتیا ته کریت نیشا هه فالان بهت، ئەفه ژئ نه دبه رژه وه دنیا ته دایه، پتر بی هشیار به و لسه ر خو به.</p>	<p>گیسک ۷/۲۱-۱۷/۲۲</p> <p>زفرین ژ په شمایی ژئ هه ر باشه، ئەفا ته کری نه ترسینوکیه، بهلکو بخو چه سیانه و دئ که ساتیا ته نیشان دهت.</p>	<p>دویشک ۱۷/۲۱-۱۰/۲۲</p> <p>به ری هه ر پینگا فه کی به افیزی باش هزرین خوه تیدا بکه، بزانه چه دبه رژه وه ندا گشتی دایه، دا نه که فیه گرفتارن.</p>	<p>کچین ۹-۲۱-۸/۲۲</p> <p>بی ته ب بینیت و تیکه لیا ته بکهت، دئ خوه ژ ته دویر ئیخیت، ژبه رکو توه می تشتی ب چه نی وهر دگری.</p>	<p>کیفزالله ۷/۲۱-۶/۲۲</p> <p>خیزان پیدفی ته یه و تو پتر ده می خوه دگه ل وان دا ببورینی، ئەف ده می تو ژده رفه دبورینی دئ بخرابی بو ته زفریت.</p>	<p>گا ۵/۲۱-۴/۲۲</p> <p>خوشقییا ته یا دوو دل ژ ته، کا تو هه ژئ دکه ی یان نه، یا باشتهر تو باوه ری بو چیکه ی ل سه ر فی چه ندئ.</p>